

1. ΑΓΟΡΑ ΙΔΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/03/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/03/2024

Σελίδα: 30

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Ο πρώην πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος (δεξιά) συζητάει με τον ιστορικό Κώστα Κωστή στην τριήμερη εκδήλωση που διοργανώθηκε από την «Καθημερινή», το MIET, το Ελληνικό Παρατηρητήριο του LSE και το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών.

Αγορά ιδεών για τη Μεταπολίτευση

Του ΚΩΣΤΑ ΚΩΣΤΗ

■ **Εκίνησε** την Πέμπτη 29 Φεβρουαρίου και τελείωσε χθες, Σάββατο 2 Μαρτίου, στην Εθνική Πνακοθήκη μια εκδήλωση με θέμα «Μεταπολίτευση: 50 χρόνια μετά». Διοργανωτές, η «Καθημερινή», το **Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης**, το Hellenic Observatory (London School of Economics) και το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών. Στην οργανωτική επιτροπή συμμετείχαν ο Κέβιν Φέδερτσον, ο Μαρκ Μαζζούερ, ο Αλέξης Παπακελάς, η Ελένη Παπούλιας, ο Συμεών Τσομώκος και ο υπογράφων.

Δεν πρόκειται να κάνω λόγο για το κατά πόσον η εκδήλωση θα πρέπει να θεωρείται επιτυχημένη ή όχι. Δεν θα ήθελα να προκαταλάβω γνώμες τρίτων, που ασφαλώς θα είναι πιο αντικειμενικές από τη δική μου. Θα ήθελα ωστόσο να επισημάνω δυο-τρία σημεία που αφορούν τη διοργάνωση και που την κάνουν, νομίζω, να ξεχωρίζει.

Πρώτα απ' όλα δεν πρόκειται ακριβώς για ένα συνέδριο. Απλά έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους που συγκεντρώνονται σε ένα χώρο για να συζητήσουν την εμπειρία τους των τελευταίων 50 χρόνων. Έχουν διαφορετικές πολιτικές προελεύσεις, διαφορετικές ειδικότητες, διαφορετική συμμετοχή στον δημόσιο βίο και ο μόνος κοινός παρονομαστής μεταξύ τους ήταν το γεγονός ότι έζησαν, περισσότερο ή λιγότερο, την εμπειρία της Μεταπολίτευσης.

Δεν υπήρχαν γραπτές εισηγήσεις πάνω στις οποίες οι σχολιαστές θα διατύπωναν τις απόψεις τους. Επρόκειτο για μια ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων: οι σχολιαστές με τη συνδρομή ενός δημοσιογράφου για να κρατάει τους χρόνους της συζήτησης και να συντονίζει, έθεταν ερωτήματα που αφορού-

Η πολιτική συνύπαρξη στην τριήμερη εκδήλωση με θέμα «Μεταπολίτευση: 50 χρόνια μετά» ήταν υποδειγματική, αποδεικνύοντας ότι ο διάλογος μπορεί να γίνει χωρίς κραυγές και φιλονικίες.

σαν τους ομιλητές και τη δράση τους στον δημόσιο βίο στα χρόνια της Μεταπολίτευσης, πρώιμης ή όψιμης.

Ο στόχος, επίσης, δεν ήταν οι συζητήσεις αυτές να καταλήξουν σε ένα συμπέρασμα: ο στόχος ήταν να ανταλλάξουν απόψεις συχνά αντιτιθέμενες, να δοθεί η δυνατότητα σε ένα μεγάλο κοινό, που παρακολούθησε είτε ζωντανά είτε σε live streaming, να διαμορφώσει τη δική του άποψη. Πιστεύω, δε, ότι στο μέλλον θα πολλαπλασιαστούν εκείνοι που θα θελήσουν

να παρακολουθήσουν τις συζητήσεις αυτών των τριών ημερών.

Επομένως, έχω την αίσθηση πως η εκδήλωση για τα 50 χρόνια της Μεταπολίτευσης ήταν περισσότερο μια αγορά ιδεών και απόψεων και όχι ένα συνέδριο. Αυτή ήταν κατά τη γνώμη μου και μία πλευρά της γοητείας της εκδήλωσης. Και συνάμα μια πρόκληση για την οργανωτική επιτροπή, προκειμένου να κρατήσει τις κάθε είδους ισορροπίες. Αυτό δεν σημαίνει, φυσικά, ότι δεν αδικήθηκαν κάποιοι, αλλά όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, δεν ήταν δυνατόν να συμμετάσχουν όλοι.

Ιδιαίτερη σημασία για την εκδήλωση είχε η παρουσία όλων σχεδόν των πρώην πρωθυπουργών της χώρας έως σήμερα, συμπεριλαμβανομένου και του νυν, οι οποίοι εξέφρασαν τις αντιλήψεις τους για την 3η Ελληνική Δημοκρατία, τα τρωτά της και τις αρετές της, καθώς επίσης και για το μέλλον της. Αυτό καθαυτό το γεγονός αποτέλεσε από μόνο του μία επιτυχία των οργανωτών. Δεν νομίζω να έχει ξανά συμβεί τόσοι πρωθυπουργοί της χώρας να συμμετάσχουν σε μια μη πολιτική εκδήλωση.

Αλλά δεν ήταν μόνον οι πρωθυπουργοί, των οποίων η παρουσία έδωσε ιδιαίτερο χρώμα στη συνάντηση. Άλλες προσωπικότητες που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή της Ελλάδας (οικονομία, εξωτερική πολιτική, κοινωνική πολιτική)

συμμετείχαν στην εκδήλωση. Η παρουσία τους ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, ιδίως κατά τις στιγμές εκείνες που μιλούσαν για τις πολιτικές επιλογές τους.

Ακόμη ένα σημείο που είχε τη σημασία του ήταν και τα ιδρύματα που συμμετείχαν στη διοργάνωση: ένα ενημερωτικό έντυπο, η «Καθημερινή», το παλαιότερο πολιτιστικό ίδρυμα της χώρας, το **Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης**, ένας εξαιρετικά δυναμικός θεσμός ελληνικών σπουδών στο εξωτερικό, το Hellenic Observatory του LSE, αλλά και εκπρόσωποι μεγάλων πανεπιστημίων της αλλοδαπής, όπως Columbia University (Νέα Υόρκη), Centre for European Studies (Χάρβαρντ, Βοστώνη), αλλά και ο πιο αποτελεσματικός οργανωτής εκδηλώσεων στη χώρα μας, το Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών. Δεν είναι λίγα, είναι εκλεκτά και η συνεργασία μεταξύ τους φάνηκε ιδιαίτερος γόνιμη.

Τελευταίο σημείο, αλλά κάθε άλλο παρά έσοχατο, το γεγονός ότι στο πλαίσιο της αγοράς ιδεών για τη Μεταπολίτευση, η πολιτική συνύπαρξη, για να μη μιλήσω για κάτι περισσότερο, ήταν υποδειγματική, αποδεικνύοντας ότι ο διάλογος μπορεί να γίνει χωρίς κραυγές και φιλονικίες. Για τους διοργανωτές αυτό ήταν και το ζητούμενο.

Ο κ. Κώστας Κωστής είναι καθηγητής στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.